

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์เพื่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน โรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จึงต้องพัฒนาองค์กรให้พร้อมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา แต่ปัจจุบันพบว่าการจัดการศึกษาทุกระดับประสบปัญหาสำคัญ คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ หลักสูตรมีเนื้อหาสาระแน่นเกินไป และใช้เหมือนกันหมดโดยไม่คำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา กระบวนการเรียนการสอน ยังยึดหลักการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียน เน้นการท่องจำมากกว่าการฝึกให้ผู้เรียน มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาจากสถานการณ์หรือประสบการณ์จริง หนังสือเรียนเป็นเพียงแบบฝึกหัดที่มีคำตอบเพียงคำตอบเดียวแทนที่จะเป็นคำถามแบบปลายเปิด ครูผู้สอนยังยึดติดกับวัฒนธรรมการสอนแบบเดิมๆ ทั้งที่หลักสูตรปัจจุบันเน้นการคิด วิเคราะห์ แต่วิธีสอนยังไม่สอนให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วน ยังไม่ได้รับการอบรมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจในการ บริหารงาน ทำให้ขาดทักษะในการบริหารและการจัดการด้านการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 10)

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 บัญญัติไว้ความว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งหมายถึงการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแล สถานศึกษานั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 2) และเพื่อ พัฒนาการศึกษาไทยให้เข้าสู่มาตรฐานแห่งความเป็นเลิศ โดยปรับปรุงระบบบริหาร

การศึกษาให้มีเอกภาพ นโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งให้มีการกระจายอำนาจ ลงสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและการ จัดการภายใน การสนับสนุนให้บุคคลและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัด การศึกษา ซึ่งในการดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียนตามหลักการบริหารในปัจจุบันที่มี การกระจายอำนาจนั้น ได้แบ่งงานออกเป็น 4 ด้าน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงาน บุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป แต่งานบริหารวิชาการถือได้ว่าเป็น หัวใจสำคัญที่จะส่งผลโดยตรงไปยังผลผลิตคือนักเรียนทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และเป็นคนมีความสุขตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ตลอดจนการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในสายงานวิชาการให้ดำเนินงาน วิชาการประสบผลสำเร็จนั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรภายในสถานศึกษา ทุกคน โดยฝ่ายวิชาการจะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสายงานให้ชัดเจน ทั้งการจัดทำแผนภูมิสายงานวิชาการ การกำหนดความรับผิดชอบให้ครอบคลุมสายงาน รวมถึงการบริหารหลักสูตร การกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและ ความสามารถของผู้เรียนเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (กมล ภูประเสริฐ, 2547, หน้า 5 อ้างถึงใน ธรรมนูญลักษณะ ผาภูมิ, 2559, หน้า 1) ดังนั้นประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งก่อให้เกิดความสำเร็จหรือความล้มเหลว ล้วนแล้วแต่ส่งผล โดยตรงต่อคุณลักษณะของนักเรียน โดยเฉพาะสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน การพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นจะทำให้ประเทศชาติ เจริญก้าวหน้าและมั่นคงอย่างยั่งยืนต่อไป

กระแสการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561) ที่ดำเนินไปในห้วงเวลาปัจจุบันนี้ นั้น กล่าวกันว่าการศึกษากับการพัฒนาสังคม เป็นกระแสหลักสำคัญที่สังคมโดยรวมต่างเฝ้า จับตามองในกระบวนการพัฒนาสังคมที่เกิดขึ้นในมิติต่างๆ ที่ส่งผลต่อการ พัฒนา ภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง ในปัจจุบันได้มุ่งเน้น ในมิติของการพัฒนา 4 มิติสำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการปฏิรูประบบบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่ง ในทุกมิตินั้นจะมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูป การศึกษาไทยในทศวรรษที่สองดังกล่าว (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556, หน้า 9) ในขณะที่

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” เพื่อเตรียมความพร้อม คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 21) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดภารกิจของสถานศึกษาไว้ทุกหมวด เพื่อให้สามารถบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด ทั้งนี้ปัจจัยหลักประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพครู ซึ่งเป็นตัวสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปข้างต้นประสบความสำเร็จ กล่าวคือ ถ้าครูมีความรู้ความสามารถ เสียสละ และตั้งใจสอนสั่งผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถจะช่วยเสริมสร้างให้เด็กไทยเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความสุขและสามารถแข่งขันกับทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ภารกิจดังกล่าวจึงไม่ได้ ขึ้นอยู่กับ “ภาวะผู้นำ” ของผู้บริหารเพียงอย่างเดียว ที่สำคัญจะต้องพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำอีกด้วย

การกำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครู และการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ : กิจกรรมจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งคณะทำงานประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันพิจารณาและกำหนดสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะครูประกอบด้วย เจตคติ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจงานในสถานศึกษา จากแบบประเมินสมรรถนะและมาตรฐานของครูผู้สอน ที่หน่วยงานต่างๆ ได้จัดทำไว้ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน (สมรรถนะ) เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ

ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มาตรฐานวิชาชีพครู ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รูปแบบสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สค.บศ.) นอกจากนี้ยังศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสังเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน โดยสมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในขณะที่สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครูและการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการจัดการเรียนรู้

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ภาวะผู้นำครูเป็นสมรรถนะหนึ่งใน ครูประจำสายงาน (Functional Competency) ที่เป็นคุณลักษณะ และพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อก่อให้เกิดพลังแห่ง การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 13-14) ฉะนั้นตามที่กล่าวมา “ภาวะผู้นำครู” ก็เป็นรูปแบบพฤติกรรมการทำงาน ร่วมกัน ของครูที่ครูช่วยกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

ในส่วน of ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก จากความสำคัญของภาวะผู้นำครูและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนดังกล่าว ผู้วิจัย ในฐานะที่ทำหน้าที่ครูผู้สอนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงาน วิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ว่ามี ความสัมพันธ์กับหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำครูให้มี ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 21 มากยิ่งขึ้น และเพื่อให้นำไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอันเป็น
คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน
มีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน
มีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
6. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน
6. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 อยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความแตกต่างกัน

3. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน
มีความแตกต่างกัน

4. ภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน
มีความแตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ได้ทราบภาวะผู้นำครูและระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการจัดการเรียน
การสอน ให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ
ครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ให้เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 21 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเนื้อหาต่างๆ ดังนี้

- 1.1 ภาวะผู้นำครู ตามแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 13-14) โดยมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้
 - 1.1.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู
 - 1.1.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์
 - 1.1.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง
 - 1.1.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง
 - 1.1.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน
- 1.2 ประสิทธิภาพด้านขอบข่ายงานวิชาการ 17 ด้าน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 33-38) คือ
 - 1.2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ
 - 1.2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 - 1.2.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
 - 1.2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.2.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
 - 1.2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 - 1.2.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 - 1.2.9 การนิเทศการศึกษา
 - 1.2.10 การแนะแนว
 - 1.2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 - 1.2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - 1.2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
 - 1.2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.2.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
ของสถานศึกษา

1.2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.2.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 119 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,146 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 2,321 คน จากจำนวน 56 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 348 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 90 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 202 คน วิธีสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของโรงเรียนแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

2.3.1 ตัวแปรอิสระมี 3 ตัว ได้แก่

2.3.1.1 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน
- 2) ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ
- 3) ครูผู้สอน

2.3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ

2.3.1.3 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

1) น้อยกว่า 10 ปี

2) 10-20 ปี

3) มากกว่า 20 ปี

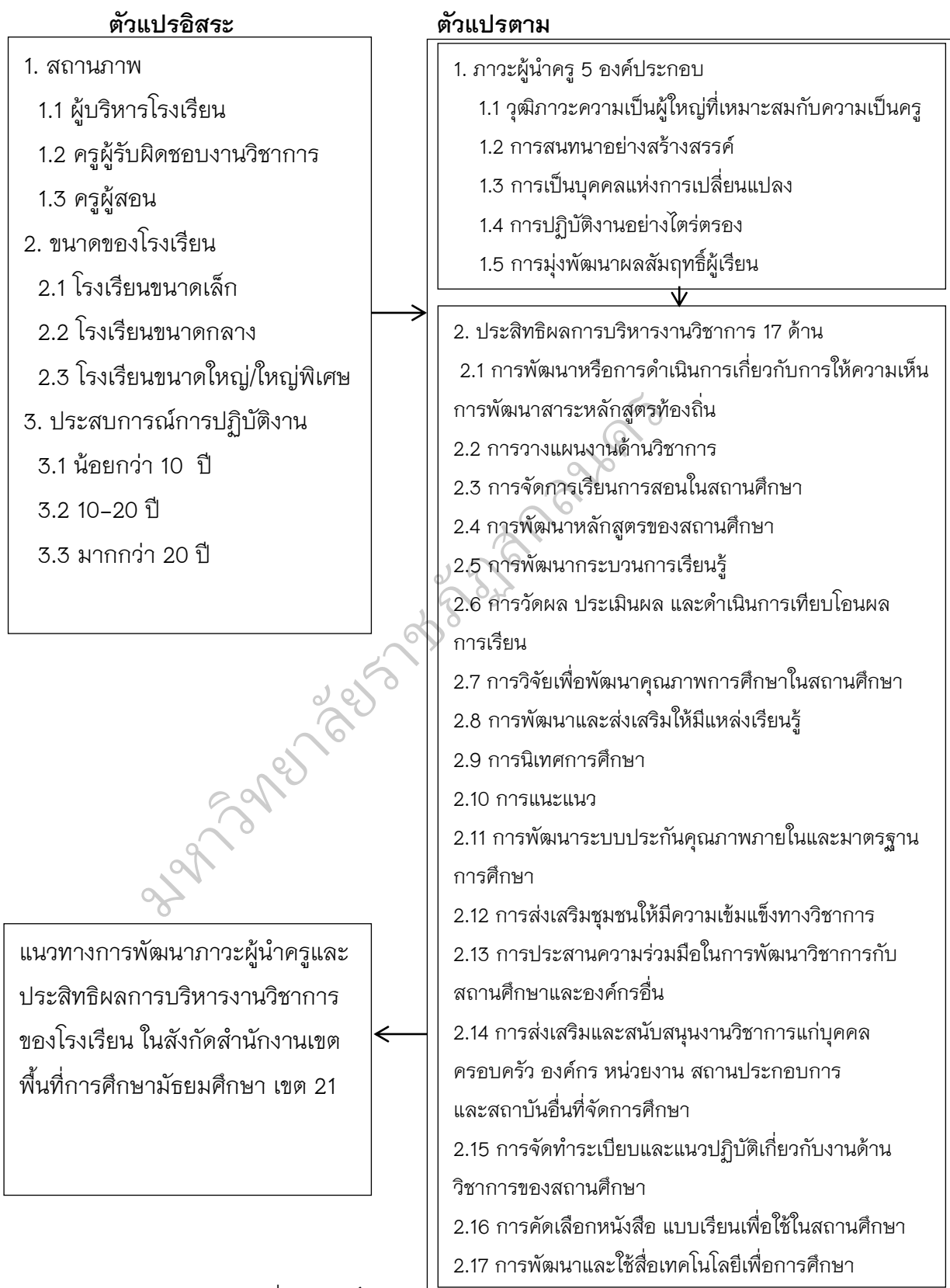
2.4 ตัวแปรตาม มี 2 ตัว ได้แก่

3.2.1 ภาวะผู้นำครู

3.2.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครู ตามแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 13-14) และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยใช้หลักแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 33-38) ซึ่งสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย แสดงไว้ในภาพประกอบ 1 ได้ดังนี้



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของทฤษฎี

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามคำศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำครู หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งครูจะมีความเป็นอิสระและสามารถชี้นำตัวเองได้มากขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครู ในการพิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น กระตุนใจปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

1.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูมีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น

1.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครู ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่ง เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา และวิชาชีพ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ/ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

1.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครู พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และผลการดำเนินงานสถานศึกษา

1.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูในการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัย หรือองค์ความรู้ต่างๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

การวิจัยครั้งนี้วัดภาวะผู้ได้จากครูแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's 5 Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสำเร็จที่ปรากฏอยู่จริงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงานทางวิชาการตามขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นในการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน มีการใช้ ภูมิเทศ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสาระท้องถิ่น

2.2 ประสิทธิภาพการวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินการ ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลา และกำหนดทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด มีความชัดเจน สามารถกำกับ ติดตาม และประเมินผลได้ง่าย

2.3 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดการเรียน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอนแทน การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดแบบเรียน และการจัดห้องสมุด

2.4 ประสิทธิภาพการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม และเป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายงานผลให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ

2.5 ประสิทธิผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผักกักกะ กระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.6 ประสิทธิผลการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน การประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน การพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน การเทียบโอนผลการเรียน

2.7 ประสิทธิผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.8 ประสิทธิภาพการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง

2.9 ประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ ให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.10 ประสิทธิภาพการแนะแนว หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน เชื่อมโยงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.11 ประสิทธิภาพการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี

2.12 ประสิทธิภาพการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน การจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

2.13 ประสิทธิภาพการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดี

2.14 ประสิทธิภาพการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาพัฒนางานวิชาการ

ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

2.15 ประสิทธิภาพการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

2.16 ประสิทธิภาพการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการคัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.17 ประสิทธิภาพการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนในการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

การวิจัยครั้งนี้วัดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's 5 Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง หมายถึง การที่ข้าราชการครูได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

3.2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานในกลุ่มงานบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

3.3 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วย และครู ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขนาดของโรงเรียนโดยใช้เกณฑ์การคำนวณอัตราค่าจ้างครูของ ก.ค.ศ. โดยแบ่งโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ดังนี้

4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1 ถึง 500 คน

4.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 501 – 1500 คน

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1501 ขึ้นไป

5. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน หมายถึง ประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตั้งแต่ได้รับบรรจุแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการครูหรือพนักงานราชการ จนถึงปัจจุบัน นับเป็นปี

5.1 น้อยกว่า 10 ปี

5.2 10–20 ปี

5.3 มากกว่า 20 ปี

6. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 หมายถึง การหาวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาของภาวะผู้นำครูและระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้สูงขึ้น โดยนำเอาภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมมาร่างเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ให้สูงขึ้นแล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนำผลการสัมภาษณ์มาสรุปเนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นรายชื่อสำหรับนำเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาต่อไป